

Mysteriet Marie Céleste löst.

Skeppskocken drager slöjan från
hemligheten.

Det mer än femtioåriga mysteriet med
briggen Marie Céleste som utgjort föremål för så många mer eller mindre klipska hjärners spekulationer och för så många försök till plausibla förklaringar, har, om man får tro de engelska tidningarna — som behandla saken på ledande plats — fått en mycket enkel och sensationfri lösning, som berövar det varje spår av romantik. Det är den nu 77-årige skeppskocken John Pemberton, som i sin levnadsafton funnit för gott att sprida ljus över den dunkla gåtan. Ehuru namnet Pemberton ovillkorligen väcker reminiscenser från sensationslitteraturen, hindrar detta icke, att kockens historia låter högst sannolik. Den påminner för övrigt i mångt och mycket om Kiplings bekanta novell om den skotske maskinisten MacPhee, vari både ett övergivet skepp, en delvis från ett annat fartyg lånad besättning och ett piano ingå. MacPhee's ord: "Det är stor skillnad mellan att rädda ett fartyg och rädda ett övergivet fartyg" kunna också tillämpas på förevarande fall.

Vad nu briggen Marie Céleste angår, påträffades den, enligt vad man hittills trott, den 7 december 1872 på Atlanten utanför spanska kusten av "Dei Gratias", ett engelskt fartyg, som var på resa från New York till Genua. "Marie Céleste" hade alla segel tillisatta, men en närmare undersökning från "Dei Gratias" sida utvisade, att ingen mänsklig varelse fanns ombord på briggen, som var fullt sjöduglig och av vissa tecken att döma ett knapp timme tidigare haft människor ombord. Hennes hätar funnos kvar, kaminen i kajutan var ännu varm, bordet stod dukat med kaffeppar, vari teet ännu var ljumt, och skeppskatten låg och sov på en kista.

Så berättade åtminstone "Dei Gratias" kapten och besättning. Men hela berättelsen var uppbyggd, för bärgningspengarnas skull, säger John Pemberton, som på den tiden var kock på "Marie Céleste". Sanningen är denna:

"Marie Céleste" avseglade från New York, lastad med slipers och valolja och med Genua som destinationsort. "Dei Gratias", som samtidigt låg i New Yorks hamn och likaledes skulle till Genua, intog en del av den för "Marie Céleste" avsedda lasten, som det sistnämnda fartyget icke hade rum för. "Dei Gratias" lånade också "Marie Céleste" tre av sina besättningsmän, varför briggen vid avgången hade tio personer ombord inklusive kaptenens hustru. Den sistnämnda medförde ett piano ombord, och detta instrument var den innersta orsaken till det drama, som senare utspelades. Styrmannen hade icke surrat pianot tillräckligt väl, och en dag ute på Atlanten, då kaptenens hustru spelade på detsamma, brusto plöteligt surringarna till följd av sjögången, och instrumentet vält över den spelande och krossade henne till döds. Kaptenen, som blev vansinnig av sorg, lät kasta pianot överbord och försökte kasta styrmannen efter. Senare hoppade han själv överbord och omkom, och åtminstone en besättningsman påstod sig ha sett, att styrmannen därvid "hjälpte" honom på väg. Nämnda besättningsman råkade i gräl med styrmannen och drunknade sedan under ett dryckeslag. John Pemberton säger sig ha anledning antaga, att styrmannen även den gången hade sin hand med i spelet. När fartyget befann sig på höjden av Santa Marta rodde styrmannen och två besättningsmän i land i proviantbåten, och berättade som de voro, kommo de aldrig igen. Därefter återstodo endast fyra man — kocken John Pemberton och de tre, som tillhört "Dei Gratias" besättning. Dessa beslöt nu att lägga sig på kryss mot Gibraltar i hopp om att möjligen påträffa "Dei Gratias", som ju hade samma väg. Nämnda fartyg siktades mycket riktigt på morgonen den 7 december, och sedan man träffats och övernatt situationen, beslöts det, att "Dei Gratias" kapten vid framkomsten till Gibraltar skulle rapportera, att han påträffat "Marie Céleste" "redlös" — givetvis för att utfråga om bärgningspengarna. Mysteriet med det "övergivna" skeppet var således "gjort" från början till slut.

Utom Pemberton uppges en annan besättningsman från "Marie Céleste", Jock Dossel, ännu vara i livet. De engelska tidningarna beklaga, att kocken brutit sin femtioåriga tystnad. Historien var mycket bättre förut, men de.